

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پژوهشکده تاریخ
پایان نامه کارشناسی ارشد رشته تاریخ، گرایش ایران اسلامی
عنوان:

واکاوی ترانه هاو سرودهای شادمانی ایل بختیاری با رویکرد تاریخ فرهنگی

استاد راهنما:

دکتر الهام ملک زاده

استاد مشاور:

دکتر حمیدرضا دالوند

نگارنده:

اعظم فولادی

شهریورماه ۱۳۹۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فصل اول: کلیات پژوهش

چکیده	۱
مقدمه	۳
بیان مسئله	۶
سوالات پژوهش	۶
پیشینه تحقیق	۷
اهمیت و ضرورت انجام این پژوهش	۹
فرضیه‌های پژوهش	۱۰
روش انجام تحقیق	۱۰
فنون و روش تجزیه و تحلیل اطلاعات	۱۰
فنون و ابزارهای گردآوری اطلاعات	۱۱
قلمرو پژوهش	۱۱

فصل دوم: ادبیات و مبانی نظری

جستاری بر معرفی ایل بختیاری	۱۳
سرزمین بختیاری	۱۵
نسب ایل بختیاری:	۱۵
گویش درمیان بختیاری ها	۲۲
مذهب در میان بختیاری ها	۲۵
پذیرش و گسترش تشیع در میان بختیاری‌ها:	۲۷
نقش زنان در میان بختیاری ها	۲۹
فولکلوریک	۳۳
ادبیات شفاهی	۳۷

۳۹.....	شاخصه های ادبیات شفاهی.....
۴۱.....	موضوعات شعر بختیاری.....

فصل سوم: تجزیه و تحلیل داده ها

۴۶.....	جایگاه موسیقی در زندگی قوم بختیاری.....
۴۹.....	ترانه های کار.....
۵۵.....	معرفی سازهای محلی بختیاری.....
۵۸.....	واکاوی برخی از اشعار شاد بختیاری.....
۶۲.....	ترانه گُلُمی دی گل.....
۶۳.....	ترانه عروسی بهیگ.....
۶۹.....	توشمال.....
۷۱.....	مضامین موسیقی و شعر بختیاری.....

فصل چهارم: نتیجه گیری

۷۵.....	نتیجه گیری.....
۷۸.....	منابع و مآخذ.....

فهرست نمودارها

صفحه

شماره و توضیح نمودارها

نمودار ۱-۲- ترانه های شادمانه در ایل بختیاری ۴۲

چکیده

اهمیت دادن به تاریخ در میان بختیاریان از دیرباز ریشه در سنت‌ها و آداب این قوم داشته است. بهترین انگیزه توجه بدان شناخت و حفظ بنیادهای تبار و نژاد به عنوان یکی از وجوه مهم در ارزش‌ها و امتیازات کهن ایلی است. باسوادان هر قوم سعی کرده‌اند که تاریخ قوم و تبار خود را به قلم بیاورند و در طومارها ثبت و ضبط کنند. بعلت تعداد کم آنان در هر قوم و قبیله آنچه که از آنان مانده است در قالب شعر و اشعاری که سینه به سینه گشته است و برای هر طبقه قوم بختیاری یک پشته‌خانه فرهنگی محسوب می‌شود. فرهنگ شفاهی ایران‌زمین از فرهنگ‌های اقوام و گروه‌های اجتماعی تشکیل شده است. این فرهنگ برای انسان از زادن تا مردن حرف دارد. نغمه‌های شادی، آرزوها و آرمان‌های او را دربر می‌گیرد. آنچه انسان از آن خشنودتر خواهد شد، شادی و سروری است که از راه کار، زندگی، و امور فرهنگی و اقتصادی خویش دریافت می‌کند. این شادی یا شادمانه‌سرایی را در گونه‌های ادبیات مردمی، فولکور می‌توان دید. کارکرد و نقش شادمانه‌ها در افزایش بهره‌وری، تولید و امنیت روحی روانی فرد و جامعه و ارتباط اجتماعی آنان ارزش والایی دارد. موسیقی آفریده شده زنان دارای آهنگ لطیف است و اغلب کارآواها را زنان می‌خوانند. مواردی مانند شیردهی، مشک‌زنی، لالایی کودکان و ترانه‌های شادمانه عروسی. زنان و مردان بختیاری در حوزه شعر خود خیال سخن‌پردازی و قصه‌گویی و یادآوری ماجراها چنان به احوالات و مقامات ایل پرداخته‌اند که یک تاریخ مقامی کامل و ارزنده بوجود آورده‌اند. ترانه‌ها و نغمه‌های شادی در موارد (عروسی، کار، لالایی) مورد توجه این نوشتار قرار گرفته است که با رویکرد اجتماعی و فرهنگی و تحلیل درونی مورد بررسی

و کاوش قرار گرفته است. بیشتر تحقیقات به صورت کتابخانه‌ای گردآوری شده و یک بخش تحقیقات بصورت آثار محلی و بخش دیگر با مصاحبه‌های شفاهی تهیه و تدوین شده‌است. روش تحقیق بر اساس شیوه اجرا بصورت تاریخی-تحلیلی است و روش گردآوری اطلاعات ترکیبی است. این پژوهش نشان می‌دهد اخلاقیات، احساسات، افکار و اندیشه‌ها و محیط جغرافیایی بازتابی در اشعار بختیاری دارد. ترانه‌های بختیاری که به مناسبت‌های گوناگون سروده شده هرکدام بازتابی از زندگی و شرایط اجتماعی این قوم است که در متن مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌است.

واژگان کلیدی: ایل بختیاری، فرهنگ عامه، شادی، زنان، ترانه.

مقدمه

بختیاری‌ها یکی از کهنسال‌ترین اقوام آریایی هستند که توانسته‌اند قرن‌ها در پناه جبال زاگرس استقلال خود را حفظ کنند و از دست‌اندازی بیگانگان دور بمانند؛ و حتی فرهنگ و اشعار و الحان و اصالت خود را حفظ کنند. بسیاری از بختیاری‌ها از مشهورترین اقوام ایرانی، تا همین اواخر با گله‌ها و رمه‌های خود دوبار در سال از سکونت‌گاه تابستانی‌شان در دره‌های سرد واقع در حوالی کوه‌های غرب اصفهان به زمین‌های چمنزار زمستانی در آن‌سوی کوه‌های زاگرس در خوزستان مهاجرت می‌کردند. مهاجرت فصلی آنها در شعاع بیش از سیصد کیلومتر پوشش داده می‌شد.

موضوع پایان نامه کنونی با تمرکز رویکرد فرهنگی و اجتماعی ترانه‌ها و سرودهای ایل بختیاری به ترانه‌هایی در حوزه آداب و رسوم فرهنگی ایران که از آن تعبیر به فولکور می‌شود خواهد بود. لذا مضامینی با جنبه‌های سیاسی از آن منفک شده و در فصلی از این پایان نامه، ضمن معرفی ایل بختیاری و تبارشناسی آن، به معرفی فرهنگ و آداب و رسوم، مذهب و ساختار جغرافیایی بختیاری‌ها، با هدف ارائه گزارشی مختصر از حیات اجتماعی و فرهنگی این ایل پرداخته می‌شود. در فصول بعدی، برای ورود به واکاوی ترانه‌ها، ارائه تعریفی از ترانه و تبیین تفاوت آن، به معرفی ترانه‌های فولکوریک بختیاری اشاره می‌شود.

در این راستا، تبیین انواع ترانه‌ها، مفاهیم آن‌ها، شان نزول و رویکرد فرهنگی- اجتماعی آن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ که ضمن آوانگاری و ارائه معانی این ترانه‌ها به تفکیک در حوزه‌های مختلف ازدواج، فرزندآوری،

حماسه و فعالیت، کار و ترانه سرایی و ترانه خوانی مصادیق متعددی خواهد آمد. ارائه نقش زنان و مردان در ترانه های بختیاری به تفکیک در دو بخش زنان و مردان ارائه و بررسی خواهد شد. ضمن اینکه جایگاه ویژه زنان در ماندگاری اشعار و ترانه های بختیاری مورد تأکید خواهد بود. از این رو، نمونه هایی از اشعار شادمانه آورده شده و از نظر فرهنگی و اجتماعی و زیست محیطی مورد تحلیل و بررسی، قرار گرفته است.

فصل اول:

کلیات

بیان مسئله

آداب و رسوم اقوام و ایلات که سرمایه‌های معنوی هر ملتی است؛ در فراز و فرود ایام و گذر از دوران سنتی به دوره جدید، زندگی شهری و دور ماندن از آموزه‌های نیاکان موجب شده بسیاری از این آداب و سنت‌ها یا به فراموشی سپرده شوند، یا در معرض فراموشی قرار گیرند. چه بسا با از بین رفتن نسل بازمانده از یادمان‌های گذشته این مختصر نیز به طور کلی از میان برود. در همه این ادوار زنان و دختران ایل بیشترین سهم را در انتقال و پایی این آداب و رسوم بر عهده داشته‌اند، تنوع سوژه‌های زندگی روزمره مردمان ایل موجب گردیده تا مضامین متعددی تولید شوند که سرایندگان، بازگوکنندگان و نگاهبانان این سروده‌ها را نیز اغلب زنان و دختران ایل تشکیل داده‌اند. پژوهش حاضر با دغدغه اصلی ثبت و ضبط این سروده‌ها، نقش فرهنگی آنها در ماندگاری و ترویج آداب و رسوم ایل، شناسایی فضای اجتماعی و روحیات زنان ایل در سرایش این ترانه‌ها، با توجه به خلاء مطالعاتی این حوزه و از دست رفتن اطلاعات مرتبط با آنها مطرح گردیده‌است؛ لذا مهمترین دلیل انجام این پژوهش بوده که خاستگاه ایلی پژوهشگر و امکان دستیابی به منابع مکتوب و تهیه گزارش‌های میدانی و مصاحبه‌های شفاهی از معمرین و محققان محلی، بیشترین انگیزه جهت اهتمام به گردآوری و تدوین مجموعه پژوهشی حاضر را موجب شده است.

سوالات پژوهش

۱- سرودها و ترانه‌های شادمانی ایل بختیاری بیشتر به چه موضوعاتی تاکید دارند؟

۲- زنان بختیاری در انتقال و حفظ این سرودها و ترانه‌ها چگونه نقش آفریدند؟

پیشینه تحقیق

در خصوص پژوهش کنونی با رویکرد مورد نظر آثار و نوشته‌های چندی در مورد ترانه‌ها و فولکور در میان ایل بختیاری منتشر شده است. با این حال در چارچوب رویکرد کنونی این پایان‌نامه، در قالب پژوهشی علمی، کار مستقلی انجام نیافته است. در معرفی آثار تحقیقی مشابه می‌توان با دسته‌بندی آنها به شرح زیر کارهای موجود را چنین معرفی کرد:

کتاب‌ها

- از کهن‌ترین تحقیقات که درباره ادبیات بومی بختیاری شده است مقاله ژوکوفسکی است در سال ۱۸۸۹ و کتاب موادی برای مطالعه گویش بختیاری نوشته ژوکوفسکی با ترجمه و اضافات حریم شخصی،

سیدمهدی دادرس

- موسیقی و ترانه‌های بختیاری نوشته کاظم پوره که ویژگی عمده این اثر، وجود کتابنامه به صورت زیرنویس با موضوعات موسیقی محلی ایران- چهارمحال بختیاری و موسیقی محلی و شعر بختیاری است.
- فرهنگ و ادبیات کودکان بختیاری به قلم علی حسین‌پور، که به جمع‌آوری اشعار، بازی‌های کودکانه پرداخته است.
- موسیقی قوم بختیاری (آوا- نواهای شادی و ناشادی) تألیف سریا داوودی حموله. نویسنده در این اثر، اشعار و نواهای ایل همراه با نوع سازها را جمع‌آوری کرده و در پایان کتاب، اشعار شاعران بومی برجسته

بختیاری چون بهمن علاءالدین را آورده است ضمن اینکه نواهای موسیقی را از نواحی مختلف با شرایط اقلیمی و زیستگاه‌های بختیاری‌ها مورد مطالعه و بررسی قرار داده است.

- تاریخ ایل بختیاری، تالیف اسکندر خان عکاشه، ضیغم‌الدوله که به گزارش تیره‌ها و طوایف، رویدادها، آداب و رسوم و فرهنگ ایل بختیاری اختصاص دارد.
- تاریخ بختیاری، تالیف علیقلی خان سردار اسعد که به وقایع تاریخی بختیاری از صفویه تا قاجار و ترجمه سفرنامه‌ها از جمله سفرنامه ابن بطوطه در ایزه پرداخته است و در آخر نیز از عکس‌های تاریخی استفاده کرده است.

پایان نامه ها

- پایان‌نامه عاطفه نادری از دانشگاه ولی عصر (عج) رفسنجان که درباره نوع فولکوریک و گونه‌های فولکوریک و ادبیات و فقه و ترانه اساطیر و ضرب‌المثل به طور کلی کار کرده و محتوایی روی اشعار کار نشده است.
- مردم‌شناسی و موسیقی و آیین بختیاری، پایان‌نامه سعید ابراهیمی و یاسین امین‌زاده که اطلاعاتی در خصوص موسیقی مردم‌شناسی نیز داشته‌اند و بیان کرده‌اند که موسیقی توانسته است رابطه‌ای تنگاتنگ با نحوه معیشت مردمان داشته باشد در این پایان‌نامه از نظر تاریخی بحثی به میان نیامده است.

مقاله

- مقاله دکتر عباس قنبری غدیری

ایشان ادبیات بختیاری را به دو قسمت تقسیم کرده‌اند: مادی و غیرمادی، موسمی و غیرموسمی و همچنین تقسیم‌بندی گروه‌های سنی مختلف را در مقاله خود آورده‌اند. از نظر سبک و موضوع این مقاله با پژوهش کنونی قرابت دارد، اما در مطالب محتوای تاریخی و با نگاه تاریخ فرهنگی مشاهده نمی‌شود.

اهمیت و ضرورت انجام این پژوهش

میراث معنوی اقوام ایرانی به عنوان یکی از مصادیق اصلی سرمایه‌های فرهنگی ایران است که حفظ و نگهداری، ثبت و ضبط آنها از جمله وظایف نظام‌های علمی و آموزش‌های عالی است. ترانه‌ها و سروده‌های شادمانی ایل بختیاری با پشتوانه نقش زنان و دختران ایل در ماندگاری این ترانه‌ها نیز در زمره همین سرمایه‌ها است که در قالب یک پژوهش دانشگاهی و ذیل اهتمام به حوزه تاریخ فرهنگی و تاریخ محلی می‌توان بدان پرداخت. از این رو پژوهشگر با دلایلی که در تبیین مسئله پژوهش خود بر آنها اشاره داشته انجام این پژوهش را با تاکید بر حوزه تاریخ فرهنگی ضروری می‌داند که علاوه بر بهره‌برداری از حوزه تخصصی خود با استعانت از حوزه زبان‌شناسی، پژوهشی مبتنی بر ثبت این ترانه‌ها در اشکال محلی و ارائه معانی آنها و آوانگاری هر یک از این اشعار و ترانه‌ها و نتیجه ملموس و آنی این پژوهش را گردآوری، ثبت - ضبط و تدوین ترانه‌ها و سرودهایی که با از دست رفتن نسل معمر ایل و تغییر ساختار جامعه و زندگی بختیاری‌ها در خطر فراموشی و از بین رفتن هستند.

فرضیه‌های پژوهش

۱- بسیاری از مضامین سرودها و ترانه‌های شادمانی، با توجه به زندگی روزمره مردمان ایل بختیاری شکل گرفته‌اند. از تولد نوزادان گرفته تا لالایی‌ها، نامزدی، عروسی، ترانه‌های کار و ... که آرزوها و دنیای زنان ایل را در بر می‌گرفته است.

۲- زنان بختیاری چه درپای گهواره نوزادان خود و چه بر سر سفره‌های عقد و مراسم نامزدی و عروسی، متناسب با زیست‌محیط پیرامونی خویش، به خلق ترانه‌هایی پرداختند که انعکاس آمال، شادی‌ها، زندگی روزمره، غم‌ها، ترس‌ها و قهرمان‌پروری و ... در میان ایشان بود.

روش انجام تحقیق

روش انجام تحقیق، روش تاریخی است و روش گردآوری اطلاعات ترکیبی (اسنادی، کتابخانه‌ای، مصاحبه‌ای) خواهد بود.

فنون و روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

پس از گردآوری سروده‌ها و ترانه‌های شادمانی ایل بختیاری ابتدا به دسته‌بندی موضوعی و نحوه کاربرد و استفاده هر یک از این سرودها پرداخته، علاوه بر ثبت نمونه اصیل و با لحاظ نمودن گویش محلی، به آوانگاری و معنی این ترانه‌ها نیز اقدام می‌شود. سپس عوامل و شرایط موثر بر سرودن این ترانه‌ها و چگونگی حضور زنان در پایایی آنها اشاره می‌کرد.

فنون و ابزارهای گردآوری اطلاعات

منابع کتابخانه‌ای، سفرنامه‌ها و خاطرات مربوط به ایل بختیاری، منابع ادبی مرتبط با ایل بختیاری، مقالات و مصاحبه‌هایی که انجام می‌شود.

قلمرو پژوهش

الف) قلمرو مکانی: ایران

ب) قلمرو زمانی: دوران معاصر (یکصد سال اخیر)

ج) قلمرو موضوعی: تاریخ فرهنگی با محور بررسی سرودها و ترانه‌های شادمانی در میان ایل بختیاری

(جنبه جدید بودن و نوآوری پژوهش)

این پایان نامه از این رو دارای تازگی است که با وجود پژوهش‌های مختلفی که در این مورد و یا در سطحی وسیع‌تر در خصوص آداب و رسوم بختیاری شده‌است، اما هیچ یک به طور مستقل به نقش زنان در انتقال و ماندگاری این سروده‌ها و ترانه‌ها اهتمام نورزیده‌اند.

فصل دوم:

ادبیات و مبانی نظری

جستاری بر معرفی ایل بختیاری

در توصیف خاک بختیاری این گونه آمده است که خاک بختیاری از طرف جنوب منتهی می شود به خوزستان ، از طرف شرق به فارس ، از طرف شمال به اصفهان و از طرف مغرب به خاک لرستان و بروجرد . (سرداد اسعد ، ۱۳۷۶، ص ۷۳) .

امروزه محدوده سرزمین بختیاری [چهارمحال بختیاری] بدین قرار است: «استان بختیاری با گستره ای برابر با ۴۲۱ و ۱۶ کیلومترمربع یک درصد از کل وسعت ایران و بیست و دومین استان کشور از نظر پهناوری این استان از طرف شمال و شرق به استان اصفهان ، از مغرب به استان خوزستان از جنوب به استان کهگیلویه و بویراحمد و از سوی شمال غربی به استان لرستان محدود می شود.» (امیدوار، ۱۳۸۹، ص ۷)

بخش های جنوبی کشور بین دو سرزمین کوهستانی و مرتفع شمال و شرق ایل بختیاری و لرستان سرزمین جلگه های گرمسیری غرب و جنوب خوزستان و کهگیلویه و بویراحمد بختیاری گسترگی دارند . این قلمرو که توسط ایشان (خاک بختیاری) نامیده می شود . شامل ارتفاعات زاگرس مرکزی در بخش هایی از خوزستان و اصفهان است و بین عرض های ۳۱ درجه و ۲۴ درجه شمالی و ۴۹ و ۵۱ درجه شرقی واقع است . ازدامنه های شرقی سلسله جبال زاگرس در شهرکرد، بزرگترین مرکز بختیاری و چهارمحال بختیاری شروع، از شمال به اصفهان و لرستان، شرق کوه های کهگیلویه امتداد می یابد . (فروتن ، ۱۳۷۶، ص ۳۱)

سرزمین بختیاری

ایل بختیاری از تیره های ایرانی است که در جنوب غربی ایران در استان های چهارمحال بختیاری خوزستان ، لرستان و اصفهان زندگی می کنند. به گفته محققان، ایل بختیاری از نژاد آریایی و از بازماندگان مهاجران (هندواروپایی) هستند که چندین هزار سال پیش در منطقه سخت کوهستانی کنونی وطن اختیار کرده اند . (سیکویر، ۱۳۹۲، ص ۵).

نسب ایل بختیاری:

نسبت ایل بختیاری به ملوک بویه که ساسانی الاصل بود می رسد. سرسلسله ایشان عزالدوله است، زیرا قبل از عزالدوله بختیار نامی از این ایل در کتب نیست. ممکن است در قدرت و سلطنت آل بویه جماعتی از کسان ایشان در ایران پراکنده شده اند که شعبه ای از ایشان به اسم بختیار معروف باشند. می توانیم از روی دقت و تجربه معلوم داریم که این ایل ساسانی الاصل، ایرانی نژادند زیرا که در این مدت زبان ایشان مخلوط به عرب و ترک نشده و در اخلاق و حرکات ایشان آن نجابت و اصالت ایرانی معلوم و هویداست (سرداراسعد، ۱۳۷۶، ص ۴۹).

ایل اصطلاحی ترکی است که به گروهی از تیره ها و طوایف منسوب به نیای مشترک و لزوما دارای نیای مشترک هستند، اطلاق می گردد. ایلات ایران به طور معمول کوچ نشین بوده اند ولی در روزگار معاصر اغلب کانون های سردسیری و گرمسیری یکجانشین شده اند .

بختیاری‌ها یکی از ایلات قوم لر در زاگرس میانی و در حوزه جغرافیایی (لر بزرگ) هستند که چنانکه ذکر شد در چند منطقه مختلف شامل چهارمحال بختیاری، کهگیلویه و بویراحمد، ممسنی، خوزستان و اصفهان پراکنده‌اند. مستوفی درخصوص منطقه لر کوچک و لر بزرگ در تاریخ گزیده آورده است: «تقسیم بندی لرها به دو دسته لر کوچک و لر بزرگ که اولی در منطقه لرستان و دیگری در خوزستان پراکنده بوده اند بر مبنای تقسیم بندی های ایرانی و مالیات های دوره های حکومت اتابکان لر در حوزه زاگرس میانی بوده است. (مستوفی، ۱۳۲۹، ص ۵۳۸)

سردار ظفر نیز در کتاب خاطرات خود تعریفی که از لر بزرگ ارائه کرده همان ایل بختیاری است. چنانکه می‌نویسد: «اوایل سلطنت صفویه {سرزمینی که} به بختیاری موسوم شده، بختیاری، کهگیلویه و ممسنی لر بزرگ خوانده شده اند و لرستان کنونی، لر کوچک بوده که رودخانه دزفول که سرچشمه اش چاپلق و هریود و بروجرد است از میان این دو لر می‌گذرد در واقع این منطقه حدفاصل لرستان بزرگ و لرستان کوچک است. (سردار ظفر، ۱۳۶۲، ص ۲)

بزرگ ایل که همه امورات اعم از مسائل اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و جنگی را به عهده داشته ایلخان نام داشت. «اداره نمودن ایل بوسیله رئیس ایل که ایلخان نامیده می‌شود. بوده است و در خانواده خود {مقام} موروثی بوده و نایب رئیس ایل را ایللیک می‌نامیدند.» (نیکزاد، ۱۳۵۴، ص ۳۷۲)

ایل بختیاری به دو طایفه هفت لنگ و چهارلنگ تقسیم شده که طایفه هفت لنگ از چهار قبیله - که اصطلاحاً

(باب) هم می‌گویند- بزرگ تشکیل شده است و طایفه چهارلنگ شش قبیله یا باب معروف را شامل می‌شود .

در وجه تسمیه هفت لنگ و چهارلنگ که در نوع خود از دقیق‌ترین تقسیم‌بندی‌های جمعیتی ایران و چه بسا

جهان است، اقوال متعددی وجود دارد که طوایف مذکور براساس تعداد احشام خود مالیات می‌پرداختند. آنها برای

شماره کردن مادیان که در بختیاری شاخ شماری می‌گویند و آن چنان بوده که در بختیاری هرچندسال یکبار

طوایف در میان خود شاخ شماری می‌کنند . پیش از آنکه یک قرارداد جهت شناسایی افراد و تعلق‌شان به طوایف

متعدد و شاخه‌های فامیل باشد، بر فرهنگ، سنت‌ها و حتی زبان این دو شاخه ایل تأثیرات عمیقی نهاده‌است. از

شده این است که؛ شاخ عبارت بود از چهارماده گاو و یک مادیان که محاسبه می‌شد و چهار الاغ ماده و یک مادیان

و بیست رأس گوسفند اعم از میش یا بز نیز یک مادیان محسوب می‌شد. آن وقت می‌گویند که این طایفه که

دویست تومان باید مالیات بدهد به حکومت بختیاری چند مادیان می‌شود . (سردار ظفر، ۱۳۶۲، ص ۴)

در داخل هر طایفه نیز تقسیمانی وجود دارد .

«هر طایفه به چند تیره و هر تیره به چند تش و هر تش به چند اولاد و هر اولاد به چند خانوار منشعب شده است

که خانوار کوچکترین جزء اجتماع بختیاری‌هاست. این تقسیم بندی شکل عظمت و فرم این ایل را نشان می‌دهد

». (نیکزاد ، ۱۳۵۴ ، ص ۳۷۲)